

Helstáb Ákos

12 HÓNAP

Január

Táncot járt a hópelyhekkal a szél, miközben végigsimogatta a kis faluvégi házat, melynek kéményéből szürke füst gomolygott fölfelé. A ház előtt álló öreg körtefa ágait vattacsomóként lepte el a hó. Ágai közül sötét árny röpönt tova az idegen érkezésére. Valami áttelelő madár, mely a vén fa ágai közül lesett-kutatott egy kis ember által elhagyott, eldobott élelem után.

A bentről kiszűrődő villogó fény elárulta, hogy az egyik szobában a televíziót nézik. Odakint, az esti sötétség dacára, köpönyegbe burkolózott alak közeledett a település utolsó házikójához.

Vándor volt. Egyetlen tulajdona az oldalán ringatózó tarisznya. Cipője alatt ropogott a hó, miközben megállt a kis ház kapuja előtt. Az udvarból dühös kutyaugatás fogadta, csengőre így már nem is volt szükség. Nem mintha lett volna ilyesmi a kidőlés határán álló dróttömegen, ami csupán a terület határát volt hivatott jelölni.

Mérges, bajszos cigányember lépett ki az ajtón. Kezében a tűzifa aprítására használt baltával. A fején lévő kalapon megpihentek a hópelyhek.

–Hallgass már! – rivallt rá a kutyára, majd elindult a kapunál ácsorgó alak felé. –Mit akar? – kiabálta felé már messziről, bizalmatlanul.

–Szállást kérnék! – közölte amaz.

–Nem a Marek küldte? – lépett a cigány közelebb. Immár látták egymás szemét megvillanni a félhomályban.

–Én csak szállást szeretnék kérni éjszakára – közölte a vándor. A hangjában inkább szomorúság volt, mintsem kihívás.

–Szállást? Tőlem? – a gazda arcáról eltűnt a harag, szeme villogása alábbhagyott és a baltát is leeresztette. – Ki küldte magát ide?

–Vándor vagyok – felelte az ismeretlen férfi.

–Hát akkor jöjjön beljebb! – invitálta a cigány, de még nem nyitotta ki a kaput. A vándor nem mozdult. Ő maga mindig megvárta, míg ajtót nyitnak neki. Ez volt a szabály. Sosem lépett be, ha a gazda maga nem nyitott neki ajtót. A cigány arcán megenyhült a szigor és kitérte a kertajtót, majd némán elindult a ház felé. A férfi immár követte. A kutya már nem morgott és nem ugatott. Visszahúzódott házába, hiszen elvégezte kötelességét. Nem akart tovább a kinti hidegben tartózkodni.

Beléptek az előszobába, mely egyben a konyha is volt. Az oldalt álló vaskályhában vidáman duruzsolt a tűz, de nem volt nagy meleg odabent. A szobából egy asszony és két kamasz-forma gyerek leste, hogy ki a hívatlan látogató.

–Na jöjjön, foglaljon helyet – invitálta a cigány a szoba közepén álló asztalhoz, majd a feleségéhez lépett.

–Ki ez? – súgta neki az asszony, bizalmatlan tekintettel méregetve a köpenyét levető, sovány, borostás arcú férfit.

–Valami vándor – vonta meg a vállát a gazda. –Szállást kért éjszakára.

–Nem a Marek küldte? – aggódott a feleség.

–Attól még lehet. Majd lerendezem! – felelte a cigány és visszafordult az idegenhez. A család többi tagja visszatért az esti műsorhoz. Nem foglalkoztak velük tovább. A gazda beengedte, meg is fogja oldani.

Letelepedtek hát az asztalhoz, miközben a cigány kíváncsi tekintettel méregette a jövevényt és két poharat, borosüveget vett elő.

–Azt akarja nekem bebeszélni, hogy csak úgy járja a világot?

–Igen – felelte a férfi.

–És hol a többi holmija? – közben a bor kérdés nélkül csurgott a pohárba.

–Ez az összes holmim – közölte az idegen a tarisznyájára mutatva, amit a szék támlájára akasztott.

–Nem értem én ezt – csóválta meg fejét a cigány, majd megfogta a poharát és beleivott. Elégedetten csettintett a nyelvével. A vándor követte a példáját.

–És hol az otthona? – szegezte neki a kérdést.

–Ebben a tarisznyában – felelte az idegen és a szeme mosolyra húzódtott.

–Aztán hová tart?

–Ahová a lábam visz – jött a válasz.

–Furcsa egy szerzet maga, de ha így van, jól van. Ha nem a Marek küldte, akkor rendben van. – Szünetet tartott, kortyolt egyet. – Szóval nálunk aludna?

–Ha befognak erre az éjszakára. Egyik házba sem engedtek be – jegyezte meg a férfi.

–Nem tudom hova lefektetni, de ha hozok egy matracot és elalszik itt a konyhában, rendben van.

–Bárho! elalszom – felelte az idegen. Halkan, szomorúan beszélt, mint akinek nagy baja van a világgal. Szemei a konyhaszekrényen levő kenyércsücsökre szegeződtek. A gazda nem értette félre a nézést. Percek múlva a vándor olcsó szalámit és kenyeret majszolt. Odabent véget ért a műsor és a család aludni készült. Mind a négyen egy szobában. A két férfi kint ücsörgött a kályha melegénél némán. Mikor a jövevény befejezte az evést, a cigány kihozott egy koszos matracot és leterítette a földre. A vándor megköszönte a vacsorát, majd fáradtan letelepedett éjszakai szállására. A család még megmosakodott egy lavór meleg vízben, majd ők is nyugovóra tértek.

Reggel az asszony ébredt elsőként. Hajnal volt, de tudta, hogy a tűzre kell tennie, különben kialszik a parázs. A vándor már nem volt a szobában. Csak a tarisznyája volt ott, meg egy kiló kenyér. Az asszony kíváncsian, óvatos mozdulatokkal lesett bele a tarisznyába, attól tartván, hogy tulajdonosa bármelyik pillanatban bejöhet az ajtón. Egy vaskos könyv volt minden, amit talált.

–Azt mondta ott van az otthona, abban a tarisznyában – szólalt meg most álmosan a gazda a szoba ajtajából.

–Csak egy könyv – mondta az asszony. Hangja kicsit csalódott volt.

–Az volt az összes holmija – a cigány hangja csodálkozó volt.

–Itt hagyta volna? Meg ezt a kenyeret itt? – így a felsége.

–Nem hinném! Tegyel a tűzre és gyere vissza pihenni! Sötét van még odakint. Majd csak visszajön a dolgaiért!

Odakint a falu határában szürke köpenybe burkolózott férfi haladt kifelé a havas úton. Oldalán nehéz tarisznya, arcán elégedett mosoly. Talált valakit, aki befogadta: ennek örült. A legszegényebb, az igaz, de mégis csak volt éjszaka fedél a feje fölött. Mindenki más féltette azt, amije volt, csak a cigány nem. Bizony nehéz a gazdagnak bemenni a mennyek országába.

A kenyér pedig a cigány házában sosem fogyott el. Bármennyit ettek is belőle, másnap reggel újra ott volt az asztalon. Frissen, puhán és melegen, hálából az elfogyasztott kenyércsücsökért.

Február

A szúrós, kellemetlen szag egyre erősödött a férfi orrában, ahogy hazafelé bandukolt az úton. Bizonyos, hogy beelépett valamibe. Ahogy megnézte a lábát, észrevette, hogy a barna kutyapiszok valóban ott éktelenkedett a cipője talpán. Megpróbálta letörölni a járda szegélyébe, de nem járt sok sikerrel. A kellemetlen, bűzlő bevonat továbbra is ott volt. Szaga befészkelte magát az orrába. Kellemetlen, savanyú ürülékszag. A férfi elfintorodott. A legrosszabbkor történt az eset. Este ugyanis bál lesz és ez az egyetlen cipője. Legalábbis amiben táncolni lehet. Választottja is ott lesz a bálban, úgyhogy nincs kegyelem. Meg kell tisztítania a cipőt. Ilyen szaggal nem mehet oda. Beletörölte a lábát az út szélén levő fűcsomóba is, de tudta, hogy az eredmény kétséges. Ettől a fajta mocsoktól csak alapos tisztogatással szabadulhat. Kellemetlen, gusztustalan dolog. Magában távoli tájakra küldte az összes kóbor ebet és gyors léptekkel elindult hazafelé. Csak reménykedett benne, hogy útközben nem találkozik senkivel.

Késő délután volt, s ilyenkor, februárban még korán sötétedett. A férfi határozott léptekkel, de mégis óvatosan haladt a járdán. Szeme riadtan kutatta az utca félhomályát, nehogy ismerősbe botoljon, ám a többi járókelőt is igyekezett messze kikerülni. Ijedt tekintetével igyekezett elkerülni, hogy mások szemébe nézzen. A szag úgy vette most körül, mintha valami bűnt követett volna el. Mintha ijesztő kórban szenvedne, és mint akit messziről el kell kerülni mindenkinek. Csak egy kis kutyapiszok – gondolná az ember. Mégis mennyi kellemetlenséget okoz. Mielőbb meg kell szabadulnia tőle.

Gumikesztyű, cipősikálás, fürdés, átöltözés. Mennyi lehetőség a tisztulásra. A szag mégsem akart eltűnni. Továbbra is ott érezte az orrában, mint valami kellemetlen betolakodót. Újabb mosószerek, újabb sikálás. Mit sem ért mindez. Mintha a bűz bele vette volna magát a lábbeli bőrébe, lemoshatatlanul, kitisztíthatatlanul. Az óra pedig kíméletlenül járt tovább a falon. A bál ideje egyre közelebb volt, a szag azonban mégsem akart múlni. Indulni kellett. Talán majd odakint, a hideg, fagyos levegőn kiszellőzik, ami tisztításra sem jött ki – reménykedett az ember.

Hiszen minden egyéb előkészület megvolt már. Haja jól fésülten, bőre tisztán, ruhája vasaltan feszült rajta. Csak a szag. Az nem akart eltűnni. Ijesztően, egyre makacsabbul jelen volt.

Bizonytalan léptekkel haladt az utcán. Menet közben belebeszagolt a levegőbe, emelgette a cipőjét. A piszoknak látható nyoma már nem volt, ám a szag sehogy sem akart múlni. A férfi lehelete meglátszott a hideg levegőben. Ott állt az épület előtt és tudta, hogy így nem mehet be. Nem kérheti fel táncolni azt akit szeret, s még a közelébe sem mehet. Csak elriasztaná ebben az állapotban. Átkozott kutyák és átkozott cipők. Reménytelen helyzet, amire nincs megoldás. Megállt és nekitámaszkodott az út szélén álló hársfának, hogy összeszedje a gondolatait.

Megkondult a harang. A tér túloldalán levő templom harangja. Nyolc óra volt. A férfi csalódottan fordított hátat az épületnek. Vállai leereszkedtek, tekintete megtört. Céltalan, bizonytalan, reményvesztett léptekkel indult vissza. Talán nem is haza. Akármerre. Most már mindegy.

A templom ablakán fény szűrődött ki. Vonzó, meleg fény a hideg éjszakában. Apró reménysugár a reménytelenségben. Az ember már megtett mindent, amit ebben a helyzetben megtehetett. Már csak ez az apró reménysugár maradt. Annak a fénye, akit sosem látott senki.

Némán, megbélyegzett emberként ült le az utolsó sorban. A templom hideg csendjébe csak egy kis lámpa és az örökmécs imbolygó fénye hatolt be. A kis lámpás a gyóntatófülkében égett. A férfi most nem akart ezzel foglalkozni. Tekintetét az örökmécs lángjára szegezte, majd a tabernákulumot figyelte. Tudta, hogy ebben a helyzetben csak az segíthet, aki odabent van. A szagot továbbra is ott érezte az orrában. Kíméletlenül beférkőzte magát, nem volt menekvés. Jézusom segíts!

Halk mormogás hallatszott ki a gyóntatóból. Valaki gyónt éppen. A férfi elgondolkodott. Nagyon régen volt már gyónni. A sok bűn valahogy ugyanúgy befészkelte magát a belsejébe, mint ez a makacs szag. Nem akart távozni onnan.

Kinyílt az ajtó és a gyónó távozott. Elmormolta penitenciáját valahol a templom végében és kiment. A férfi egy darabig még a tabernákulumot bámulta, majd döntésre jutott. A bált amúgy is lekérte már. Kedvese bizonyára másnak a

karjaiban táncol. Bizonytalan mozdulatokkal állt fel és elindult a gyóntatófüls felé. Talán Jézus válaszol a papon keresztül.

Óráknak tűnt, míg végre kilépett a szűk fülkéből. Nehéz volt és egyben könnyű. Kellemetlen és egyben felszabadító. Mint levakarni a kutyapiszkot. Lepotyogtak a lélek terhei. Valahol ott maradtak bent. Jézus keresztjének lábainál. Ott ahová a szent vér lecsöppent. Mélyet szívott a templom hideg levegőjéből és elcsodálkozott. Nem érzett semmit. Nem volt már ott a kellemetlen szag. Nem lengte körül a rémítő, láthatatlan illatfelhő. Nem volt már megbélyegzett. Letérdelt és elmondta a penitenciát. Hálás volt. Igazán hálás.

Újra megszólalt a harangszó. Figyelmeztetőn, hívogatón. A férfi felocsúdott boldog kábulatából. A bál! Talán még nem késő! Felpattant és futva hagyta el a templomot. Visszatért a remény.

Zihálva lépett be a bálterembe. Odabent már javában állt a multság. A zeneszóra keringő, táncoló párok boldog köreiket járták. A férfi riadt tekintete körbejárt a szeretett arcot keresve. Megkönnyebbült: a lány magányosan ücsörgött az egyik széken. A férfi szíve nagyot dobbant. Lüktetését a torkában érezte és az erő kiszállt a tagjaiból. Ennyi küzdelem után most a bátorsága hagyta cserben egy pillanatra. Azután összeszedte magát. Nagy levegőt vett és határozott léptekkel elindult a lány felé. Tekintetük összekulcsolódott és már nem is engedték el egymást. Boldog felszabadultsággal, kéz a kézben mentek fel a táncparkettre. Csodás illat vette őket körül: a tisztaság és a szerelem illata.

Március

A forgácsok apró pelyhekként hullottak alá az asztalos műhelyében. Immár vékony szőnyegként borították a követ, miközben a dolgozók egyre formálták, alakították a tölgyfából készülő bútordarabot. A munkától kérges kéz időnként végigsimított a leendő mű oldalán, hibákat, egyenetlenségeket keresve a mintában. Aztán újra lesújtott a véső és a kalapács. Persze csak finoman, nehogy kárt tegyenek a már meglévő díszítésekben. Magának az asztalosnak sem látszott már a fekete haja. Vékony, finom fűrészporréteg borította azt is, mintha csak őszült volna.

Az ajtóban kíváncsi gyermekszemek figyelték a munkát. Az apa nem vette észre az óvatosan kitarult ajtót és a hétéves-forma fürkésző gyermekszemeket. Munkája olyannyira lekötötte figyelmét, hogy talán még egy iskoláscsapatot sem vett volna észre, pláne, ha ilyen néma áhítattal figyelik igyekezetét.

–Íróasztal lesz? – hallatszott a vékony hang, továbbra is a műhely ajtajából, mivel jól tudta, hogy nem szabad ide belépnie, ahol veszélyes szerszámok is vannak. Majd mivel az asztalos nem ocsúdott fel, kicsit hangosan újra megkérdezte:

–Íróasztal lesz? – az apa erre összerezzent, kezében a kalapács rossz felé indult és rácsapott az ujjára. Ajkáról mégsem hallatszott szitok, de nem csak azért, mert kisfiát nem akarta megbotránkoztatni. Ez egyszerűen nem fért össze a természetével. Csupán egy halk szisszenés és a hirtelen eldobott véső jelezte, hogy valami baj történt. Az ajtóban álló gyermek is összerezzent egy kicsit, de aztán, mikor édesapja arcára tekintett, megnyugodott. Öröm csillant a barna szemekben, nem harag.

–Igen, íróasztal lesz – hallatszott a mély férfihang.

–Nagyon fáj? – kérdezte most a gyermek, miközben édesapja odament hozzá, fájós ujját dörzsölgetve.

–Nem vészes – felelte a férfi, majd kézen fogta a fiát és beljebb vezette a műhelybe. – Gyere! Most csukd be a szemed és tapintsd ki a formákat! Meg kell mondanod, hogy mit faragtam a fába! – A fiú arca az örömtől sugárzott. Nem csak azért, mert beléphetett a tiltott területre, hanem mert édesapja játékra hívta.

Becsukta hát a szemét és engedte, hogy az asztalos ujjait a formákra tegye. Azután a kezek önálló felfedezőútra indultak, sorra megemlítve a kitapintott forma nevét.

–Ez egy virág, ez meg egy levél. Ez pedig egy fa? – jött most a bizonytalan állítás. Utána pedig kitörő örömmel a következő felfedezés: - Ez egy kismadár!

–Ügyes vagy! Most már kinyithatod a szemed! – a kisfiú pedig elégedetten szemlélte meg eredményes felfedezőútjának állomásait.

–Tetszik? – kérdezte az asztalos.

–Persze! – Bólintott a fiú. – De miért faragod ezeket? Az iskolában a padon nincsenek ilyen formák.

–Jobb lenne, ha lenne?

–Igen. Ez sokkal szebb!

–Az iskolának biztosan nincs annyi pénze, hogy ilyen asztalokat vegyen – jegyezte meg az apa.

–Akkor te csinálhatnál! – közölte a kisfiú, a férfi pedig elmosolyodott.

–Te pedig mi járatban vagy itt? – terelte másfelé a beszélgetést.

–Anya küldött egy kis fáért, mert be akar gyűjteni a kályhába.

–Ott van abban a zsákban, amit összegyűjtöttem – mutatott az asztalos a sarokba. – Van benne abból a fából is, amiből ez az asztal készült – tette hozzá.

–De ugye ezt az asztalt nem égetik el?

–Most még nem – mosolyodott el az apa.

–Miért? – csodálkozott a gyermek, miközben a számára nem túl könnyű zsákot megemelte. – Csak nem azért csinálod, hogy elégessék? – szemei egészen kikerekedtek még a gondolattól is.

–Hát persze, hogy nem! De egyszer majd ez a bútor is öreg lesz és ha már nem tudják tovább használni, biztosan elégetik majd.

–Pedig igazán kár lenne érte – jött az őszinte, elismerő megjegyzés.

–Az még sokára lesz – tette hozzá az asztalos. – Addig még bizonyára sokat fogják használni.

A gyermek megállt az ajtóban és még megkérdezte:

–És akkor is ilyen szépre csinálod, hogyha tudod, hogy elégetik?

–Hát persze! – jött az egyértelmű válasz. – Hiszen a Jóisten is csodálatosnak teremtett minden élőlényt, pedig egyik sem él örökké.

–Még te sem? – csodálkozott a gyermek.

–Még én sem – mosolygott az apa.

–És én sem? – érkezett a bizonytalan kérdés.

–Senki sem – felelte a férfi.

–Akkor majd a Jóistenhez megyünk?

–Igen.

–Akkor jó! – nyugodott meg a kisfiú, majd egy kicsit elgondolkodott és újra az asztalra nézett. – Akkor még szebbre csináld, hogy ha majd elégetik, a Jóistennek szép íróasztala legyen!

Április

A templom előtti juharfákon fekete falevelekként gyülekeztek a varjak. Káromlásuk messzire hallatszott. Csőrük tátoztatásán és szárnyaik mozgatásán túl nem csináltak semmit. Mintha csak várakoztak volna valamire. Talán, hogy megérkezzen végre a tavasz és elhagyva a városokat, falvakat, újra a távoli mezőkre költözhesse nek. Most azonban az eget még felhők takarták el.

Kinyílt a templom kapuja és kifelé sietett az áhítatos tömeg. Az emberek, fekete kabátjaikban hasonlítottak most egy kicsit a varjakhoz. Nem az örömhírt beszélték meg, hanem kisebb csoportokban gyülekezve a problémáikat osztották meg egymással. Csupán egyetlen fiúcska volt kék ruhában, aki négy idős asszony mögött bandukolt némán, hallgatva azok fecsegését.

–Mindig ugyanarról prédikál – mondta az egyik.

–És milyen hosszan – tette hozzá a másik. – Nem elég nekem, hogy a fájós derekamra figyeljek, még ezt az értelmetlen beszédet is hallgatnom kell. Mindig csak ugyanoda lyukad ki. Térjete meg, térjete meg! Hát nem itt vagyunk a templomban minden vasárnap? Tán a sírba térjünk meg?

–Kínszenvedés bizony – folytatta a harmadik. – Az a gyerek ott elől végig bömbölt. Miért nem hagyják otthon inkább! Nem lehet tőle figyelni.

Mögöttük a kisfiú hallgatta egy darabig, de azután megállt. Azok nem vették észre, hogy lemaradt tőlük. A gyermek feltekintett a varjakra, melyek továbbra is egy helyben ültek és csak káromlásukkal jelezték, hogy még nem akarnak távozni sehová.

A kisfiú megfordult és lassan visszabandukolt a templomhoz. Belépett a szürke félhomályba, térdet hajtott és elindult az oltár felé. Senki sem figyelte, csupán a szentek festményei a falon, a keresztút és az öreg padok. Most nem volt itt senki. Előre merészkedett hát az oltárhoz, ahol az örökmécs világított. Tudta, hogy nem szabadna itt lennie, de ide hozta most a kíváncsiság. Letérdelt a hideg lépcsőre és tekintetét előre szegezte.

–Te nem szeretsz minket? – tette fel a kérdést a csukott tabernákulum felé.

–Miért mondod ezt? – jött a válasz. A kisfiú csodálkozva tátotta ki a száját. Nem remélte, hogy kérdésére valaki is válaszol.

–Azt hittem nem hallasz – mondta erre zavartan.

–Akkor miért beszéltél hozzám?
–Jézus nem szokott válaszolni – fejtette ki a kisleány.
–Ez butaság. Mindig válaszolok – vetette ellen a Hang. – Csak az emberek nem hallják meg. Nem csak a fülünkkel lehet hallani. A szemekkel, a kezekkel, sőt még a szívvel is hallhatsz engem.
–Ó! – csodálkozott a kisleány. – Lehet, hogy igazad van.
–Szóval? Miért kérdezted, hogy szeretlek-e titeket?
–Mert mindenki csak panaszkodik. Ha szeretnél minket, nem kellene panaszkodniuk, mert meg lennének elégedve.
–Úgy gondolod, hogy azért áldoztam fel magam a kereszten, mert nem szeretlek titeket?
–De ha így van, akkor az emberek miért nem boldogok?
–Talán, mert nem használják az érzékszerveiket, hogy észrevegyenek engem, úgy, ahogy te.
–Hogyan tudnék segíteni rajtuk?
–Te csak imádkozz értük. A többi én már meg tettem.
–Nem kell, hogy jobb legyek?
–Én úgy szeretlek, ahogy vagy. Ha ezt elhiszed, az elég.
–Elmondhatom nekik, hogy beszélgettem veled?
–Inkább őrizd meg a szívedben. Majd elmondják a tetteid, hogy találkoztunk.
–Örülök, hogy beszéltél hozzám.
–Én is örülök – felelte a Hang. – Máskor is gyere el hozzám! És ne csak a füleddel hallgass! Sokkal több dolgot tudnék mesélni, ha kinyitnád a szívedet!

A kisleány felállt és ujjongva szaladt ki a templomból. Odakint kisütött a nap. A varjak eltűntek a fákról, s helyettük két tarka cinke ugrált az ágak között. A napfény visszaadta a színeket, a szivárvány tarkaságába öltöztetve a fákat, bokrokat, nyíló virágokat, de még a házak falait is. A káromlás hangjait a méhek zümmögése váltotta fel.

Arcán vidám mosollyal szaladt, szaladt a távolodók felé. Hamarosan utol is érte a távolodó szürke sereget. A napfény a fekete ruhákat még nem tudta átváltoztatni. Azok észre sem vették, hogy ő eltávozott. Csak mondták továbbra is panaszait egymásnak. Fel sem tűnt nekik a változás. Legkevésbé pedig a kisleány mosolya. Mert az örömhír benne volt és látta maga körül is. Némán követte hát őket és magában imádkozott értük. Végülis így beszélt meg Jézussal, nem igaz?

Május

A díszbogár könnyeden szállt le a májusfa gyanánt állított megkopaszított és feldíszített mustárfa ágai közé, szinte tudomást sem véve az ágakba kapaszkodó macskáról. A cirnos azonban nem foglalkozott vele különösebben. Sértődötten nézett a ház irányába, ahonnan egy dühös kutya acsarkodott felé.

–Hagyd már abba az ugatást! – hallatszott most ki az épületből egy ingerült női hang. – Már megint belerúgtál a kutyába, igaz? – szidta le az asszony kamasz gyermekét, aki az udvaron szórakozott egy fadarabbal.

–Nem igaz! – ellenkezett a fiú. Bozontos, ápolatlan haja a szemébe lógott. Pontosan tudta ugyan, hogy édesanyjának igaza van, ám valójában nem hazudott. Igazából csak hozzávágott egy fadarabot a házörző ebhez, hogy levezesse haragját. A kutya persze először behúzta fülét-farkát a méltatlan inzultus hatására, ám kisvártatva talált egy célpontot, hogy ő is megtorolhassa a vele esett méltatlanságot. Ez pedig a macska volt, akit sikerült felkergetnie a májusfára. Ezért ült ott felborzolt szőrrel a házi egérpusztító. Hirtelenjében ugyanis nem talált más menedéket.

A bogár tovább röppent, magára hagyva a megszeppent cicát. Átrepült a ház mögé, ahonnan most a házaspár veszekedése hallatszott ki. Most éppen az apa szidta a feleségét a hátsó szobában. Mintha csak szárnyra kelt volna a harag is ezen a környéken. Idegesítő sötét folyamként terjedt, növekedett, hogy aki a közelébe ér, kárát lássa. Nem is volt békessége az apró színes rovarnak. Nem mintha tartott volna az embertől, de mégis megérezett valamit, amitől menekülnie kellett. Nem maradhatott itt, nehogy őt is megfertőzze a láthatatlan ragály, mely pusztítóbb lehet a legsúlyosabb járványnál is. Nem bírhatta a haragot.

Tovaröppent hát a kert végébe, ahová már nem hallatszott el a veszekedés és sírás hangja, ahol már nem hallotta a kutya dühös ugatását. Itt békesség és csend honolt. Piros rózsák virítottak az egyik bokron, tüskés ágakkal védve kincsüket. Köztük, ebben az illatos puha menedékben lelt most nyugalomra a csöpp ízeltlábú. Azután kitérte díszes szárnyait, de

nem szállt fel. Mintha csak szelet akart volna kavarni, úgy suhogtatta apró szárnyait a ház felé.

Lehetetlennek tűnt, hiszen csak egy piciny rovarról volt szó, mégis megmozdultak a levelek az ágakon az enyhe fuvallattól. A szellő elért egészen az otthonig. Alig érezhető fuvallat volt, de volt benne valami felüdítő, valami kellemes. Szellő, amely elűzi a borús gondolatokat. A ház túl oldalán, a feldíszített mustárfán meglibbentek a díszek. Elhalt a kutyaugatás és a cirnos is nyugodtabban tekintett lefelé az udvarra.

Gondterhelt arcú, ráncos ember könyökölt a hátsó ablakban, mely a kert felé nézett. Arrafelé, ahol a díszbogár pihent. Láthatatlanul a virágok között. Fekete bajusza alatt haragosan húzta össze a száját és a zöldellő növényzetet bámulta. A levirágzott cseresznyefát, melyen lassan érni kezdett a piros gyümölcs és a díszes rózsabokrot, melynek virágai épphogy csak látszottak innen.

A férfi arca kezdett kisimulni, arcáról eltűntek a mély ráncok, ahogy a szellő megérintette. Eddig még nem vette észre ezt a rózsabokrot. Eddig is ott volt? Vagy csak ebben az évben nőtt ki a földből, hogy megörvendeztesse az embert kedves virágaival? Mindegy volt. Gondolatai elterelődtek haragjáról és most ez volt a fontos. Percek múlva már ollóval a kezében bandukolt hátra a kert vége felé.

Megállt a piros virágokkal teli bokor előtt, s egy darabig gyönyörködve nézte. Szemével a legszebbet kereste és hamarosan ki is választotta. Kezével megragadta az ágat és lemetszette a rózsát. Egyik ujjából ugyan kiserkent a vér az egyik eltévedt tüske szúrásától, de nem törődött vele. Csekélyke áldozat volt ez a hirtelen jött kegyes ajándékért.

A díszbogár ekkor már az eresz alatt pihent a nyitott ablak párkányán. Mintha elszállt volna a félelme, újra közelebb jött a házhoz. Kíváncsi volt, hogy mit hozott a szellő a családnak, s így kukucskált befelé a kitárt ablakon.

–Ezt neked hoztam – hallatszott most a férj hangja. – Ne haragudj!

–Köszönöm, ez nagyon szép – válaszolt az asszony és átölelte a férjét. – Tudom, hogy nehéz napod volt ma. De nincs semmi baj! Készíték valami finom vacsorát. Az biztosan jól fog esni.

A bogár tovább röppent. Üres volt már a májusfa, úgyhogy teljes biztonsággal telepedhetett le az ágai közé. A macskát nem látta sehol. Nemsokára megjelent a kamasz fiú az ajtóban. Kezében ennivalót hozott. Abból maradt, amit nemrég édesanyja készített vacsorára.

A kutya először bizonytalanul nézett gazdájára. Nem tudta eldönteni, hogy elfusson-e, vagy maradjon. Végül aztán a finom falatok mellé egy kis simogatást is kapott. Tele hassal, megnyugodva feküdt le a lépcső alá. Ott volt a kis kuckója egy puha szőnyegen.

Ekkor került elő a macska. Mintegy ingerelve a kutyát, nem sokkal előtte masírozott el, parádés előkelőséggel. A házőrző azonban most már nem törődött vele. Jóllakottan, megelégedve nem pazarolta már erejét ősi ellenségére. Meglegyintette fülét és becsukta a szemeit. A cica pedig csodálkozva tekintett rá vissza az udvar végéből. Kicsit talán csalódott is volt, hogy nem sikerült felbosszantania a kutyát. Tovább állt hát, hogy fogjon valamit magának vacsorára.

A díszbogár pedig tovaröppent. Elszállt a mustárfa ágai közül. Maga mögött békét hagyott, mehetett hát tovább. A kék ég alatt olyan volt csak, mint egy tovaszálló imádság. Kicsiny, alig látható, alig hallható, mégis áldást és békességet hozó. Mint enyhet adó szél a pusztaságban.

Június

János gazda nemes tartású erős, barna csődört vezetett be az udvarába. Nehéz volt eldönteni, hogy melyikük a büszkébb; az öreg paraszt, vagy a lova? Mindenesetre talán még fokozta is büszkeségüket a szomszédok fürkésző tekintete. Még a mindenkire ugató Burkus, a vén komondor is némán nézte. No persze tudta is azt mindenki a környéken, hogy János ért a lovakhoz. Szeme volt hozzá, no meg tudása is. Egy ideje azonban üresen állt az udvar végében az istálló. Ideje is volt lakót hozni bele.

–Szép jószág – állt meg a még mindig nyitott kapuban, fekete kapalapjában Károly, a szomszéd.

–Meghiszem azt! – felelte János, erős kezében fogva a kötőféket. Helyére vezette az új lakót, de közben megállt egy pillanatra. Erős köhögés kínozta. Károly követte őket. Megtehetette, hiszen jó szomszédok voltak. Kiskoruk óta jó barátok.

Perceken belül a ló már a helyén állt, friss szénát ropogtatva a fogai között. János elégedetten simított végig az oldalán.

–Csődör? – kérdezte Károly.

–Az hát! – bólintott a másik.

–Kancákat szoktál – jegyezte meg a kalapos.

–Ezt nem hagyhattam ott – szólt a gazda, majd elfordult, mert ismét erős köhögés jött rá.

–Értem én – bólintott a vendég és megindultak a ház felé. Perceken belül előkerült az üveg és a kupica is. Csöndesen ültek a tornácon mind a ketten. János rágyújtott egy pipára, mire Károly csak a fejét rázta.

–A lovakhoz értesz, de az emberhez nem!

–Miről szólsz? – kapta fel a fejét a gazda.

–Tán a lónak is pipát adnál?

–Megőrültél, he? – horkant fel János.

–Megfúlsz már a sok pipálásban! – fedtte meg a barátja.

–Tán felcsaptál kuruzslónak? Igyál inkább még egyet! – nem várt választ, csak teletöltötte a kupicát.

–Hát jó szilva – mondta erre Károly, de nem nyúlt a pohárhoz. Szomszédját figyelte aggódó szemeivel. Barna arcán összefutott a ránc: Jánost ismét köhögés rázta meg. Köpött egyet: véres volt.
–Nem tréfa ez! – szólalt meg ismét aggódó arccal a szomszéd. – Szólni kellene az orvosnak!
–Szólni egy csudát! – legyintett János. – Pár nap és elmúlik.
–Tán ha a lovad lenne beteg, nem hívnád-e a lódoztort?
–Már mit akarsz megent a lóval? Nincs annak baja!
–De ha lenne, mit tennél?
–Nem veszek beteges lovat! – tiltakozott János.
–Tudom én, mert érted a csínját! Csak a magadét nem érted – Károly felállt. Nem nyúlt a pohárhoz. Süvegét a fejébe csapta és menni készült.
–Hová? – kérdezte a gazda.
–Ha te nem, én igen – válaszolt a szomszéd és nem nézett vissza.

Az orvos nem ismert tréfát. Ágyba fektette a gazdát és orvosságot diktált bele. János bosszúsan tűrte, de még mérgesebben nézett Károlyra, aki az ágya mellett állt. Megvárta, míg a doktor elment és csak azután szólalt meg:

–Te hoztad rám a bajt! Most legalább a pipámat add ide!
–Nem tehetem – felelte szomorúan amaz. – Megtiltotta. Te csak pihenj, én meg elrendezem a jószágot. Ezzel sarkon fordult, de mielőtt elment, még egy kis könyvet tett az ágy melletti fekete ébenfa asztalkára.
–Mi ez? – Kérdezte János.
–Használati utasítás az emberhez! Olvasd el, hogy magadhoz is érts egy kicsit, ne csak a lovakhoz! – felelte vissza a szomszéd, azután kiment.

János odanyúlt és kezébe vette a könyvet. Felismerte és ettől elszégyellte magát. Régen, nagyon régen volt már a kezében. Talán éppen azért nem olvasta, mert nem akart szembesülni vele. Most azonban nem volt menekvés. Ideje volt, hogy szembenézzen az igazsággal.

Július

Feri bácsi nagydarab, pirospozsgás, bajuszos, ősz hajú férfi volt. Olyan ember, aki ha kiment az udvarra, a kutya behúzta a farkát és tisztelettudóan nézett rá. Parancsolni tudott minden állatnak az udvaron és az istállóban.

Mikor unokatestvére és családja ellátogatott hozzá, gyermekük, a kis Jancsi mindig áhítattal figyelte az öreg minden mozdulatát. Volt benne, valami Isten adta vidámság, kedvesség és egyszerűség, ugyanakkor tekintélyt parancsoló szigor is. Azt nem értették csupán, hogy miért nem hajlandó beülni az autóba. Csak olyankor lehetett rajta riadt tekintetet látni, amikor kocsival akarták elvinni valahova. Mindig csak azt hajtogatta:

–Nem való az nekem! – és valóban nem volt hajlandó beleülni, akármilyen messze kellett is menni. Ha mégis hosszabb volt az út, inkább lóra pattant és úgy nyargalt végig a falun. Ezt még idős korában is olyan fürgeséggel tette, mintha csak a nyeregbe született volna.

Ha unokatestvéréék vasárnap voltak nála, akkor sem volt hajlandó velük menni a templomba. Mikor Jancsi már tizenhárom éves volt, elhatározta, hogy rájön az öreg titkára: miért nem hajlandó beülni az autóba. Pedig akkor már mindig fáslizni kellett Feri bácsi lábát, mert erősen visszeres volt.

Templomba indultak volna, de az öreg megint csak inkább elindult gyalog a fájós lábaival, pedig végig kellett mennie az egész falun. Jancsi majdnem elnevette magát Feri bácsi riadt tekintetén, amikor felajánlották neki, hogy tartson velük kocsival. Erről azonban szó sem lehetett.

–Akkor én is veled megyek – mondta Jancsi.

–Nagyon helyes – derült fel a kedves idős arc és Feri bácsi vidáman pödört egyet a bajuszán.

Kiléptek hát a kapun és lassan, ahogy az öreg lábak bírták, elindultak a templom felé. Majd egy óra volt még a szentmiséig. Jancsi csöndben, figyelmesen ment mellette. Eleinte nem szóltak egy szót sem, aztán a fiú megkérdezte:

–De ha fáj a lábad, akkor miért nem mész autóval?

–Mire a misére érünk, megtudod – felelte titokzatosan Feri bácsi és huncut ráncok jelentek meg a szeme sarkában. Rekkenő

meleg volt, de ő fel volt öltözve szépen. Fekete nadrágban, ünnepi cipőben és ingben bandukolt, mintha csak ünnepségre menne. Jancsin csak farmer volt és póló.

–Nem kényelmetlen ez a ruha? –tette most fel a kérdést a fiú.

–Ahhoz, hogy valóban odaérj a szentmisére, először fel kell hozzá öltöznöd. – Egy pillanatra megállt, végignézett Jancsin, elmosolyodott és megcsóválta a fejét. – Te bizony sosem fogsz odaérni.

–Hát már hogy ne érnék oda! – ellenkezett a gyerek.

–Ahhoz, hogy valóban oda érj, ünneplőbe kell öltöznöd.

–Nem engednek be a templomba? – ijedt meg Jancsi. Erre aztán Feri bácsi jó nagyot nevetett.

–Te magad nem fogsz bejönni. Mert idebent – és ekkor a mellkasára mutatott – még nem készültél fel. Az első az, hogy szépen felöltöznöd.

–Honnan tudod, hogy odabent nem készültem fel? Az a ruhámon nem látszik.

–Nem, az igaz, de én mégis tudom.

–Márpedig én gyorsabban odaérek, mint te! – ezen aztán az öreg megint elmosolyodott, de nem szólt semmit. Egy darabig csöndben bandukoltak. Egyik-másik porta előtt megálltak, üdvözölték a kertben dolgozó házigazdát, vagy megsimogatták a kerítésen kibújó kutyafejeket. Egyetlen kutya sem ugatta meg őket. Feri bácsit ismerték és tisztelték az állatok és az emberek is.

Egyszer csak elértek egy öreg diófához, ahol az idős férfi megállt, majd felsóhajtott:

–No, itt már letettem a múltat. Most jön az eljövendő.

–Hogy érted ezt? – kérdezte Jancsi.

–Ahhoz, hogy ott legyél a misén, nem vihetsz magaddal semmit. Olyan ez, mint a mennyországban lesz. Ha leteszed az emlékeidet, a gondolataidat, amik a múltba visznek, valóban megérkezel a szentmisére.

–Akkor sok mindent le kellett tenned – a fiú tekintete most a ráncos arcra és az ősz hajra szegeződött. Hetvenhat év tekintett vissza rá.

–Sokat bizony, de a neheze még vissza van.

–A neheze? Hiszen már félúton vagyunk!

–Még le kell tennem a jövőmet is, míg odaérünk. Azzal nem mehetek be a templomba.

–A jövődet?

–Persze – futott mosolygós ráncba a pirospozsgás arc. – A terveimet, vágyaimat mind-mind le kell tennem.

–Abból azért már nem lehet olyan sok, mint a múltadból – ellenkezett Jancsi.

–Van abból is éppen elég – rázta meg a fejét Feri bácsi, majd baktattak lassan tovább a templom felé. A hőség egyre nagyobb volt, de most már mások is csatlakoztak hozzájuk. Persze a legtöbben gyorsabban haladtak, mint ők. Mindegyikük a templomba tartott. Ki gyalog, ki kerékpárral, ki autóval. Ők nem siettek, mégis éppen időben értek oda. Pont akkor, amikor megszólalt a templom harangja.

–Megérkeztem – sóhajtott egyet az öreg és benyitott a viharvert templomajtón. Hűvösség áradt ki rájuk a nyári melegbe. Mikor becsukódott az ajtó, odakint maradtak a külvilág zajai: a madár és emberhangok, az autók motorzúgása. Sokan már a padokban ültek, s ők is elfoglalták a helyüket úgy középtáiban.

Csöngettek. Elkezdődött a szertartás és Jancsi az idős férfit figyelte közben. Feri bácsi arca egészen magváltozott. Ráncai kisimultak, szemei csillogtak. Máshol volt. Nem ott, mint a többiek, nem ott, ahol Jancsi. Ő egészen jelen volt. Az arcán ott tükröződött a mennyek országa. Nem volt szomorúság, fájdalom, múlt és jövő. Találkozott az Isten és az ember. Jancsi ekkor értette meg, amit az öreg mondott. Csak azt sajnálta, hogy ő még nem ért oda.

Egy hét múlva Jancsi édesanyja ámulva kérdezte a férjét:

–Te érted, hogy ez a gyerek miért ment el ilyen korán misére?

–Valamiért nem akart autóval jönni – érkezett a válasz.

–Gyalog akart menni? – csodálkozott az asszony. – De hát miért? Érted te ezt? Régen sosem tett ilyent.

–Én is azt kérdeztem tőle, hogy miért, de csak annyit mondott, hogy menjek vele én is gyalog és majd meglátom.

–Valahogy olyan érzésem van, hogy Feri bátyád keze van a dologban – csóválta meg fejét az asszony és tovább főzte az ebédet. Ők autóval még ráértek elindulni.

Augusztus

A talaj csak kicsit süppedt be a lány talpa alatt, amint a tengerparton sétált. Mezítlábas nyomán kifehéredett a nedves homok. Ott sétált ugyanis, ahol a hideg sós víz újra és újra megpróbálta birtokba venni a szárazföldet. Hajnal volt. A lány éppen ezért sétált itt: a napfelkeltét várta.

Addig is azzal ütötte el az időt, hogy kagylókat szedegetett fel a parton. A tengernek ezek az apró ajándékai csak ilyenkor voltak fellelhetőek, míg traktorjaikkal meg nem jöttek a takarítók, akik eltüntették a hordaléknak minden nyomát.

Hűvös szellő fújta a tenger felől és az égen nem voltak felhők. A lány mégsem fázott, bár a lábait körülnyaldosta a hideg víz. Léptei vidámak voltak és fürgék, miközben újra, meg újra lehajolt egy szép kagylóért, vagy csigáért.

Itt-ott szemét is partra vetődött. Műanyagok, papírdarabok, flakonok. Ezeket ügyesen kikerülte, ám egyszer megtorpant. Dugóval lezárt üvegpalackot sodort a partra a víz. Szemétnek tűnt, mint sok hasonló hordalék, de ez valahogy más volt. Volt benne valami. Nem üres volt és nem is folyadék állt az alján, hanem mintha tettek volna bele valamit. Máskor talán elkerülte volna a figyelmét a hajnali félhomályban, ám most ez a palack szinte az útjába állt.

Meg kellett hát állnia, hogy közelebből is megszemlélhesse. Két felismerhetetlen fadarab között sodródott a partra. Boros üvegnek tűnt, de nem bor, hanem egy papírtekercs volt benne. Úgy, ahogy a régi mesékben annak lennie kellett. Üzenet a palackban.

Ez már izgalmas dolognak tűnt és a lányt elfogta a kíváncsiság, hogy megismerje a tekercs tartalmát. Letelepedett a parttól távolabbi száraz homokba, miközben gondolatai sebesen cikáztak a különböző elképzelések között. Segélykérés lesz vajon, vagy üzenet? Nekilátott, hogy kinyissa az üveget. Kivette a dugót a palackból, majd rázni kezdte, ám a papír nem jött ki belőle ilyen könnyen. Mutatóujjával kellett végül kipiszkálnia, hogy azután végre hozzáférhessen a tartalmához.

A tekercs száraz volt és tiszta. Fekete tintával voltak rárajzolva a szépen formázott betűk. Tartalmuk örömmel és

melegséggel töltötte el. Másra számított, ám mégis többet kapott, mint amennyit remélt. Melegség töltötte el. Isten neki üzent ezen a reggeli órán. A sok szemét között akadt valami érték, valami kincs is. Milyen kicsi az esélye annak, hogy valaki ráleljen! Azután, hogy az ajándék még teljesebb legyen, a horizonton megjelent a napkorong széle és lassan aranyba-ezüstbe öltöztette a tengerpartot. Simogatással érkezett a hajnali szél, biztató csobogással a hullámok, melengető gyöngédséggel az első napsugarak

Valóban ott volt. Abban a gyönyörű pillanatban, igazgyöngyként ragyogott a világ sok értéktelen dolga fölött. Oly nagyszerű volt, olyan egyértelmű, hogy a lánynak könnycseppek szöktek a szemébe. Megértette és befogadta, még akkor is, ha tudta, hogy ezt nem tudja így továbbadni senkinek. A pillanat kegyelem volt és csoda. Átéélhető, befogadható, de el nem mondható.

Mégis magával tudta vinni, még ha el is mosta lábnyomait a hullámzó tenger. Az ajándék már ott volt a tekintetében és az arcán. Kimondhatatlanul, de mégis sugározva mindazok felé, akikre csak rátekintett.

Szeptember

Ütött-kopott iskolabusz fékezett nyikorogva a falu buszmegállójában. A nap melege már alábbhagyott és a szél esőt hozó felhőket terelgetett a magasban, eltakarva a fény tengerének utolsó sugarait is. Három gyermek szállt le a buszról. Utolsónak Lackó, egy negyedikes, barnahajú kisfiú. Nehéz táskát cipelt a hátán. A többiekkel együtt ő is a szomszéd faluban tanult. Az utolsóban, ami megmaradt a környéken.

A busz tovább indult. Fekete füstfelhőt eregetett maga után búcsúzóul. Lackó nem bánta. Jó napja volt. Az első tanítási nap. Lecke még nem volt, csak beszélgetés és játék. Táskája tele az újonnan kapott könyvekkel. Még be kell kötni őket. Vidáman sietett hazafelé. Alig várta, hogy átnézhesse újonnan kapott könyveit.

–Szegénykém! – hallott most a háta mögül egy ismerős hangot. Megfordult és látta, hogy Ilonka néni az, a boltos felesége. Hajlott hátú ősz öregasszony, aki ráncos tekintetével most komoran nézett a fiúra.

–Csókolom – köszönt Lackó.

–Szegénykém! – ismételte meg a néni, mintha a fiú is ugyanolyan nagyothalló lett volna, mint ő. – Biztosan elfáradtál az iskolában. Vége a jó nyári szünetnek.

–Nem fáradtam el! – közölte Lackó vidáman, nem értve, hogy mi sajnálnivalót látott benne Ilonka néni. – Kaptam új könyveket is! – hangjában büszkeség rejlett.

–Az a sok nehéz könyv! – sóhajtotta az öregasszony. – Mennyit kell majd tanulnod, ahelyett, hogy játszanál!

Lackó nem hallgatta tovább a siránkozást. Elköszönt és sietett tovább. Hazafelé még be akart menni a nagymamához is, hogy megmutassa a könyveit, na meg hogy megsimogassa a nemrég született kiscicákat. A feje fölött gyülekező esőfelhők nem zavarták. Legfeljebb megázik egy kicsit.

A nagymama háza a falu közepe táján volt. A zöld kerítés mögött tágas udvar és fehér, verandás ház. Az idős asszony a kert végéből került elő, ahol éppen a tyúkokat etette. Már vagy öt éve egyedül élt itt, mióta a nagypapa meghalt.

–Szia Lacikám! – üdvözölte a nagymamája. – Ugye a cicákat jöttél megnézni?

–Szia Nagy! – köszöntötte a fiú és megpusztilta az asszonyt, aki ekkor vette csak észre a táskát a hátán.

–Szegénykém! – sóhajtotta. – Már vége van a szünetnek?

–Ma volt az első nap – válaszolt Lackó. Büszkeségébe immár egy kis bizonytalanság vegyült. Ha már a nagymama is azt mondja, akkor az öröm már nem olyan édes.

A kiscicák a pajtában voltak. Három apró szőrös gombóc, melyek anyjukhoz bújva szuszogtak. Két fehér és egy cirnos. Lackó legszívesebben az ölébe vette volna mindegyiket.

–Hagyd őket! Hadd aludjanak! Egész délelőtt az udvaron játszottak – szólta rá a nagymama. Lackó csalódott volt. Hát ezek a macskák meg pont akkor alszanak, amikor ő idejön? Micsoda dolog ez? Tényleg nem is olyan jó nap ez a mai. Végül azért összeszedte magát és megmutatta a táskáját a nagymamájának. Az idős asszony összezsáptotta a tenyerét:

–Ezt a nehéz táskát kell cipelned? Csak nehogy gerincferdülésed legyen!

–Dehogya is Nagy! – ellenkezett Lackó. Tulajdonképpen jólesett neki a nagymama megjegyzése. Számára azt jelentette, hogy ő már ilyen erős. Ekkora táskát is tud cipelni.

–És mennyi könyv! – sóhajtotta most az asszony. – Nem is lesz időd majd, hogy hozzám gyere ettől a sok tanulnivalótól.

–Dehogya isnem lesz! – ellenkezett Lackó vidámságot tettetve. – Én ezt az egészet úgy megtanulom, mint a sicc! – odakintről ekkor mennydörgés hallatszott. A fiú ráeszmélt, hogy ideje indulnia.

Pár perc múlva már sietve szaporázta lépteit az utcán. Körülötte nagy cseppekben kezdett hullani az eső. Lackó futásra vette a dolgot. Nem is magát féltette, hanem inkább a táskáját és a könyveit. Igazán nem szerette volna, ha eláznak.

Vizesen, zihálva állt meg a házuk verandáján.

–Végre hogy megjöttél! – hallotta édesanyja hangját. – Szegénykém! Csuumom vizes vagy!

–Dehogya is anya! – Lackó most már kezdett mérges lenni. – Éppen hogy pár csepp eső hullott rám.

–Azért csak menj be és szárítsd meg a hajadat – édesanyja hangja parancsoló volt. Nem lehetett ellenkezni.

Miután megszáritotta magát komoran ült le az íróasztalához. Odakint a sötét felhőkből ömlött az eső. Lackó kénytelen volt bekapcsolni a kislámpát, hogy jól megnézhesse új szerzeményeit. Kedve azonban már nem volt hozzá. Mintha a táskában nem is könyvek, hanem kövek lettek volna. Ahogy sajnálta magát, a könyvek is átváltoztak. Nehézséggé, az élet súlyának köveivé. Immár nehezek, értéktelenek és érdesek lettek.

Tekintete az ablaka előtt álló fiatal barackfára esett. Most feketén hajlongva vergődött a vihar súlya alatt. Talán már ki kellett volna dőlnie, de mégsem adta meg magát. Úgyesen elhajolt a szél újabb és újabb rohamai elől. Nem azért teremtették, hogy összetörjön a vihar alatt, akármilyen gyengének, vékonynak is tűnt. Termései lehúzták már az ágait, ám azokat sem adta könnyen. Tartogatta, hogy egyszer majd Lackó ehessen belőle.

A fiú már az ablaknál állt. Tanult. Most éppen a fiatal barackfától, amit csupán három éve ültetett az apukája. Az ablak üvegén kövér esőcseppek koppantak, majd gördültek le, ám a fiú tartotta magát. Nem nyögött, nem sajnálkozott, pedig gyengének és törékenynek tűnt. Inkább mintha valami különös táncot lejtett volna a szél karjaiba kapaszkodva.

Lackó már nem sajnálta. Inkább gyönyörködött benne. Felemelő érzés volt. Odakint a vihar csendesedni látszott és a fiú visszafordult a szoba felé. A táskában levő kövek is visszaváltoztak könyvekké. Színes, tarka, érdekes könyvekké. Lackó gyönyörködve, nekipirulva vette most elő őket sorban. Élvezettel lapozgatta, nézte a színes ábrákat, képeket. Észre sem vette, hogy közben végleg elvonult a vihar, s az ablakon, a barackfa ágai közt még betűzött egy lemenő napsugár.

Október

Sárga platánlevél hullott a férfi ölébe a fölötte magasodó platánfáról. Az idős professzor ugyanis egy padon ücsörgött a parkban. Néma, szórakozott merengéssel figyelte a lassan szállingózó faleveleket. Szomorú tekintetében az elmúlás tükröződött a végtelen szomorúság és csalódottság mellett. Mély sóhaj hagyta el az ajkait, ahogy életének elszaladt éveire gondolt. Bejárta a fél világot, kutatott, előadásokat tartott, de amit keresett, nem találta meg: az Örök Élet Fáját.

A rengeteg bizonyíték, amit ebben a témában talált, mit sem ért. A különböző források mind ugyanarra a nyomra vezettek, mely végül mindig megszakadt. Összeráncolódt a gondterhelt, idős homlok. Egy egész élet munkája, mégsem volt semmi értelme. A falevelek pedig kérlelhetetlenül hullottak alá, mint a szemek a homokórában. Az idő nem állt meg, s ahogy az évek teltek, mintha még fel is gyorsult volna.

Ismét egy falevél hullott az ölébe. Sárga, halványzöld, piros és barna színekben játszó platánlevél. Ráncos, májfoltos kezeibe vette és szinte remegve tartotta a szeme elé. Volt valami festői, valami művészi ebben a levélben. Még akkor is, ha csak egy tudattal nem rendelkező fáról siklott is alá. Mintha csak gondos kezek tervezték volna az ereket, s festették volna meg művészien a színek játékát.

Délelőtt volt. A langyos napsütés alig-alig melegítette fel a levegőt az elhagyott parkban. Maguk a fák is vének voltak már, de öreg volt maga a kopott, repedezett pad is. Szemben vele ott magasodott egy régi kereszt. Fából volt, mely már megfakult a hosszú évek alatt. A belevéselt feliratot sem lehetett már ebből a távolságból kivenni. Főleg nem az idős szemeknek.

A professzor előhúzta szemüvegét sűrű kabátja belső zsebéből, lassú mozdulattal felállt és elindult a kereszt felé. Őléből földre libbentek a tarka falevelek, s lába a vékony avarba nyomódott. Egészen közel ment a kereszthez, hogy ki tudja betűzni a feliratot: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet” – hirdette a kereszt némán, időtlenül magasodva a lehullott falevelek fölé. Az idős kéz végigsimított a fán:

–Te vagy az Élet – suttogta alig hallhatóan, majd a férfi megtántorodott. Egy pillanatra görcsösen kapaszkodott a keresztbe, hogy ne veszítse el az egyensúlyát. Tekintetében rémület ült ki: a későn érkezett felismerés rémülete. Amit egész életében keresett, itt állt előtte. A kereszt, Krisztus keresztje, azaz az élet fája. Könnybe lábadt az idős szem és a szemüveg mögül két könnycsepp gördült le az őszi avarba. A professzor letérdelt, kezével továbbra is a keresztbe kapaszkodva, de most már a fejét is nekitámasztotta a hideg, megszürkült fának. Pár percig zokogás rázta az idős vállakat. Nem látta senki, csupán az öreg platánfák figyelték az ember tragédiáját.

Azután a fájdalom abbamaradt, a térdek kiegyenesedtek és a hála tekintett a párás szemekből a keresztre. Még egy simítás az öreg kezektől, majd a férfi határozott léptekkel elindult. El, ki a parkból, át a forgalmas utcán, egyenesen a legközelebbi templom felé. Tekintete az élet fáját kereste a templom tornyán, majd idős lábait meghazudtoló sietséggel lépdelt fel a lépcsőn. Az ajtó nyitva volt és a professzor belépett.

Percekig állt az ajtóban, hogy erőt vegyen felgyorsult szívverésén és megszokja a benti félhomályt. Elöl, az oltárnál, apró arany szentségtartóban fehér ostya volt kitéve.

„Aki eszi az én testem és issza az én vérem, annak örök élete lesz.” - visszhangzottak most fülében a szavak.

A professzor megfordult és hitetlenkedve nézett a kitért ajtóból látszó kinti világra.

–Ha tudnák odakint, hogy Ki van idebent, bizonyosan nem férnénk el a templomban – sóhajtotta, majd visszafordult az oltár felé és letérdelt az első sorban az ott imádkozó két másik ember mellé. Már csak egyetlen vágya volt: hogy ehessen ebből a Gyümölcsből, mielőtt meghal. Azt úgysem hinné el neki senki, hogy megtalálta. Itt, ahol mindenki számára elérhető, ahol olyan nyilvánvalóan ott van, hogy senki sem gondol rá. Az Élet Fája úgy rejtőzött el az emberek szeme elől, hogy mindenki láthassa, mégsem ismerjék fel. Pedig ott volt tőlük karnyújtásnyira. Egészen közel, mindenki számára elérhetően és csodálatosan.

November

A mező közepén ott állt a léghajó. Színes, szivárványszínű csíkjai vidám, kedves kinézetet adtak neki. Szakállas, őszülő hajú férfi állt benne és éppen egy hölgyet segített átmászni a kosáron. Középen kis láng melegítette a levegőt, hogy a gömböt feszesen tartja.

–Készen áll? – kérdezte a férfi, miután a nő visszanyerte az egyensúlyát és kezével a kosár szélébe kapaszkodott. Fiatalkorú, barnahajú nő volt, szeme tele kíváncsisággal, kalandvágygal. Vastag pulóvert és sárga dzsekit viselt. Nem akarta elhinni a pilótának, hogy odafent nem lesz sokkal hidegebb, mint itt lent.

–Hát persze – hangjában azért volt egy kis bizonytalanság. A férfi bólintott. Tudta, hogy az utasai mindig így vannak. Az elhatározás könnyű. Azután jön a pánik, a rosszullet és a hányinger.

–Odafent egészen más világ van – biztosította utasát. A nő csak bólintott, miközben a gázegőből tűzcsóva csapott a magasba. A meleg levegő pedig megmozdította a repülő szerkezetet. A férfi kioldotta a rögzítő kötelet és már emelkedtek is. Lassan, imbolyogva távolodtak a földtől. A nő körülnézett. Nem volt benne biztos, hogy jól döntött-e, de ki akarta próbálni. Még sohasem repült.

Odalent kezdett távolodni a rét. Most már felülről látszottak a terület szélén parkoló autók és a rétet szegélyező liget fái is. A távolban kibontakoztak a közeli város házai, mögöttük a hegy tölgyfákkal borított vonulata. Odafent hűvösebb volt. A lenti szélcsendet itt egyre erősödő légmozgás váltotta fel.

–Merre megyünk? – kérdezte a férfit.

–Amerre a szél visz – mosolygott vissza a másik.

–Úgy érti, hogy nem tudja irányítani? – a nő hangjába némi aggodalom vegyült.

–Nem – a léghajó kormányosa majdnem elnevette magát. Pedig már számtalanszor látta ezt a riadt tekintetet. – Arra megyünk, amerre a szél fúj. Ha majd találunk egy jó helyet, akkor leszállunk – közölte. Jókedve a nőre is nyugtató hatással volt, bár meglehetősen szerencsétlennek érezte magát. Óvatosan újra

kinézett. Egészen magasan voltak. Ujjai belefehéredtek, ahogy a kosár szélébe kapaszkodott.

–Nem kell aggódnia – a férfi hangja most kifejezetten nyugtató volt. – Minden rendben van. Ha rosszul érzi magát, akkor szóljon és lejjebb ereszkedünk. Rádiókapcsolatban vagyok a begyűjtő kocsival, ami majd értünk jön, ha leszálltunk.

A nő kezdett megnyugodni. Immár lazított a szorításon és szabadabban nézett körül. Csodálatos volt a látvány. A világ alattuk apróvá zsugorodott, mintha egy miniatűr térkép felett repültek volna. Tarka, itt-ott lombjukat veszített fák fölött repültek el, kikerülve a távolban elnyújtózó várost.

–Ez egészen fantasztikus! – mondta most kicsit bátrabb hangon.

– Milyen magasan vagyunk?

–Úgy ezer méteren – Válaszolta a férfi.

–Bárcsak a gondjaim is olyan kicsivé válnának, mint a táj! – sóhajtotta a nő. Nem gondolta, hogy a pilóta meghallja.

–Higgye el, a gondjai valójában is olyan kicsik – mondta a férfi.

–Azt nem tudhatja – jött a válasz. – Amikor mindig más történik, mint amit akar, akkor egy idő után elege lesz.

–Tudja, hogy mi a legjobb idefent? – kérdezte most a pilóta.

–Mi?

–Hogy nem lehet akarni – mosolygott. – Hiába akarom, hogy a léggömb erre menjen, vagy arra, nem menjen. A szél irányít! Nekem csak engednem kell. Összesen annyi hatalmam van, hogy nagyobbra, vagy kisebbre állítom a lángot.

–És mi ebben a jó? – csodálkozott a hölgy.

–Megtanít arra, hogy elengedjem a dolgokat. Ez az igazi szabadság! Nem akarni, hanem engedni. Próbálja ki! Éppen olyan, mint léggömbön repülni és felülről nézni a dolgokat.

A nő elgondolkodott. Alattuk hangyányi méretű emberek dolgoztak, gyufás skatulyányi házaik körül. A szalag formájú utakon pedig pöttöm autók haladtak távoli céljaik felé. Eleresztette a kosár peremét és kitárta a kezét a levegőbe. Elengedni. Csak ennyi lenne az egész? Mosolygott és arcát megsimogatta a hűvös őszi szél.

December

Az egész család izgatottan várta az adventi időszakot. Ilyenkor érdekes építkezés indult meg a nappaliban. Elkezdődött ugyanis a betlehemi istálló felépítése. Nap nap után kerültek elő az istálló oldalfalai, teteje, a pásztorok, a három királyok, és az állatok. Az utolsó három napban végül megérkezett Szent József, Szűz Mária és a kis Jézus is a jászolba. Ő természetesen csak Karácsony estéjén.

Bár a gyerekek ebben a szertartásban nőttek fel, mikor cseperedni kezdtek, mégis csak feltűnt nekik a különbség az otthoni és a kinti ünneplés között. Tamás volt ugyan kettejük között a nagyobb, de még csak öt éves volt. Mikor óvoda után hazafelé sétáltak, ő fogta anya egyik kezét, a nála egy évvel fiatalabb húga, Panka a másikat. Elkezdte kérdezgetni anyukáját:

–Nálunk miért nincs adventi kalendárium?

–Az meg micsoda? – édesanyjuk szándékosan tettette a tudatlanságot.

–Az óvodában a gyerekek minden nap kapnak valami ajándékot.

–Minden nap? – hüledezett az asszony. – De hát miért?

–Mert így várják a karácsonyt – felelte a kisfiú.

–Érdekes szokás – felelte az anyuka. – Vajon miért teszik mindezt?

–Hát mondom, mert így készülnek a karácsonyra.

–És még hogyan készülnek?

–Meg a Téalapó hoz karácsonyfát is nekik – szólt közbe Panka.

–Azt nem is ő hozza, hanem az angyalok! – javította ki Tamás.

–Nem igaz! – ellenkezett a kislány. – Peti azt mondta, hogy náluk a Téalapó bebújik a kéményen és behozza a karácsonyfát, meg egy egész szán tele van ajándékokkal és amit kér a Téalapótól, azt kapja – mindez egy szuszra jött ki a csöppnyi kislány száján. Egészen belevörösödött a buzgalomba, hogy neki legyen igaza.

–A Téalapó kövér és nem fér be a kéményen, te buta! – vitatkozott Tamás, de anyukája rá szólt:

–Ne mondj ilyent a húgodra Tamás! – Azután Panka felé fordult: - És ezeket a Petitől hallottad?

–Igen – jött a kurta válasz a lefelé görbülő ajkából.

–És ők valójában mit ünnepelnek karácsonykor? – kérdezte most őket az édesanyjuk.

–Ház azt nem tudom biztosan – mondta erre Tamás. – Talán a karácsonyfát. Biztosan azt ünneplik, mert úgy feldíszítik, mint a boltokban, meg az óvodában.

–Nem is! – ellenkezett megint Panka. – A Téliapót ünneplik. Ki is tesz nekik a csizmájukat az ablakba.

–De azt ugye tudjátok, hogy mi mit ünneplünk karácsonykor? – próbálta megelőzni a veszekedést az újabb kérdéssel az anyukájuk.

–Hát a kis Jézus születését – vágta rá Tamás.

–Ugye idén én tehetem majd be a jászolba! – kérte anyukáját a kislány.

–Nem! Idén én teszem be! – kiabált rá Tamás.

–Tudjátok, hogy apa teszi be a kis Jézust – csitította őket anyukájuk. – Nagyon kell rá vigyázni.

–Mi miért nem állítunk karácsonyfát, mint a többiek? – szegezte neki a kérdést Tamás.

–De hiszen most beszéltük meg, hogy mi nem a karácsonyfát ünnepeljük, hanem Jézus születését – csóválta meg a fejét az anyukájuk. – Miért szeretnél karácsonyfát?

–Mert olyan szép – mondta Tamás és most kivételesen Panka is egyetértett:

–Igen anya! Légyszi, légyszi! Olyan szép lenne!

–Jobban örülnétek a karácsonyfának, mint a betlehemi jászolnak? – csodálkozott anyukájuk és most szomorúnak tetette magát. – De hát akkor már nem is a kis Jézusra figyelnétek, hanem a csillogó díszekre!

–De akkor mások miért állítanak karácsonyfát? Ők nem a kis Jézusra figyelnek? – kérdezte Tamás.

–Biztosan nem tudnak annyira Jézusra figyelni – értett vele egyet az anyukája. – De azért ők is megajándékozzák egymást. Ahogy Isten megajándékozott minket egyszülött fiával, úgy mi is megajándékozunk egymásban Isten teremtményeit.

–Akkor mi is vehetnénk olyan kalendáriumot – javasolta Tamás.

–Nem, nem! – vetette ellen az asszony. – Az advent a készülődésről és várakozásról szól, nem az ajándékozásról és a vásárlásról! Ugye te is készítesz nekem valamit?

–Az titok! – mondta halkán Tamás.

–Én készítek! – szólalt meg Panka. – Eláruljam? – próbálta most végre valamiben túlszárnyalni a bátyját.

–Még ne! Legyen meglepetés! – felelte az anyukája mosolyogva. Közben elhaladtak egy bolt előtt, aminek a kirakatában egy feldíszített műfenyő világított.

–Igaz, hogy szép – mondta most kicsit dacosan Tamás. – De betlehemi jászolunk csak nekünk van! Ők meg nem is kapnak Jézusból egy szemernyit sem!